

**Reģistrētas Nacionālā veselības dienesta
ārstniecībā izmantojamo
Klīnisko vadlīniju datu bāzē
ar Nacionālā veselības dienesta
2012.gada 2.novembra rīkojumu Nr.04.1-2/294**

Osteoporozes klīniskās vadlīnijas

Nr. KV 03 – 2012

„Osteoporozes klīniskās vadlīnijas”

Kopsavilkums

Vadlīniju izstrādātājs

Vadlīniju (turpmāk – Vadlīnijas) nosaukums ir „Osteoporozes klīniskās vadlīnijas”, ko izstrādāja Latvijas Osteoporozes un kaulu metabolo slimību asociācijas (turpmāk – LOKMSA) darba grupa, kas sastāvēja no LOKMSA vadošajiem speciālistiem un Rīgas Stradiņa universitātes katedru docētājiem.

Vadlīnijas apspriestas un apstiprinātas LOKMSA kopsapulcē 2011.gada 27.maijā.

Vadlīniju veids – autoru oriģināldarbs.

Vadlīniju mērķis

Vadlīniju mērķis ir uzlabot osteoporozes un tās izraisīto sarežģījumu profilaksi, diagnostiku, ārstēšanu un rehabilitāciju, tādējādi samazinot kopējo mirstību un saslimstību Latvijā osteoporozes un tās izraisīto sarežģījumu rezultātā.

Paredzami vadlīniju lietotāji

Vadlīniju paredzami lietotāji būs osteoporozes un tās izraisīto sarežģījumu profilaksē, diagnostikā, ārstēšanā un rehabilitācijā iesaistītie veselības aprūpes speciālisti primārajā, sekundārajā un terciārajā veselības aprūpes līmenī.

Kā mācību un informatīvu materiālu šīs Vadlīnijas var izmantot studenti un veselības aprūpes darba organizatori.

Vadlīniju piemērošanas mērķa grupa

Vadlīniju piemērošanas mērķa grupa ir pieaugušie abu dzimumu pacienti, kuri nonāk veselības aprūpes speciālistu uzmanības lokā ar osteoporozi (tipisku vai atipisku simptomātiku un ar vai bez sarežģījumiem) un kuriem kādā aprūpes posmā tiek noteikta diagnoze – osteoporoze. Atbilstoši PVO Starptautiskai statistiskai slimību un veselības problēmu klasifikācijai 10.redakcijai, Vadlīnijās aptvertās diagnozes ir: M80 Osteoporoze ar patoloģisku lūzumu; M81 Osteoporoze bez patoloģiska lūzuma; M82 Osteoporoze citur klasificētu slimību dēļ; M83 Pieaugušo osteomalācija; M84 Kaulu veseluma bojājumi; M85 Citi kaulu cietības un struktūras traucējumi.

Ieteikumu pierādījumu līmenis

Vadlīniju darba grupa Vadlīnijās saviem ieteikumiem par profilaksi, diagnostiku, ārstēšanu un rehabilitāciju vadījās un norādīja ieteikumu pierādījumu līmeņus no A līdz D saskaņā ar 2010.gada 25.maija Ministru kabineta noteikumiem Nr.469 „Kārtība, kādā izstrādā, izvērtē, reģistrē un ievieš klīniskās vadlīnijas”.

Vadlīnijās ietvertā ārstniecības procesa apraksta kopsavilkums

Vadlīnijas satur sekojošas nodaļas – priekšvārds, ievads, klasifikācija, osteoporozes un osteoporozes izraisītu lūzumu riska faktori, osteoporozes un tās izraisīto komplikāciju radioloģiskā diagnostika, laboratorā diagnostika, profilakse, nefarmakoloģiskā ārstēšana un rehabilitācija, medikamentozā ārstēšana, glikokortikosteroīdu izraisīta osteoporoze, osteoporoze vīriešiem, osteoporozes izraisītu lūzumu ārstēšana un rehabilitācija, literatūras saraksts un avoti, pielikumi.

Vadlīnijās apkopota informācija par osteoporozes klasifikāciju, diagnostiskiem kritērijiem, ārstēšanu, komplikācijām, iznākumiem, kā arī sniegta informācija par osteoporozes un tās izraisīto lūzumu riska faktoriem. Vadlīnijās ieteiktas arī nepieciešamās laboratoriskās izmeklēšanas metodes; radioloģiskās izmeklēšanas metodes, kuras ir piemērotas Latvijas apstākļiem.

Vadlīnijās ietverta informācija par diagnostikas, izmeklēšanas, ārstēšanas ierobežojumiem, lietojot osteoporozes medikamentus, sīkāk pievēršoties tieši medikamentozās terapijas taktikai.

Vadlīniju pielikumā sniegts autoru oriģināldarbs tabulas veidā „Osteoporozes ārstēšanā izmantojamie medikamenti un to pretlūzumu efektivitāte”, saskaņā ar kuru izmantojamie medikamenti osteoporozes ārstēšanā sagrupēti atkarībā no to darbības veida un pretlūzumu efektivitātes.

Vadlīniju pielikumos pieejami Vadlīnijās ietverti un Latvijā piemērojamo medicīnas tehnoloģiju saraksts, jostas skriemeļu un augšstilba kaulu osteodensitometrijas apraksta paraugu piemēri, kā arī autoru oriģināldarbs par drošu kustību pamatprincipiem, drošu vingrojumu piemēriem, vingrojumu un fiziskās aktivitātes ieteikumiem dzīves laikā.

Izstrādātās Vadlīnijas paredzētas, lai sniegtu ieteikumus par noteiktu rīcību kopumā, nevis noteiktu aprūpi katram konkrētam pacientam.

LOKMSA uzskata, ka šo Vadlīniju ieteikumu piemērošana jāizvērtē ārstam katrā konkrētā gadījumā individuāli.

Vadlīniju ieteikumi paredzēti, lai sekmētu osteoporozes pacientu agrīnu pacientu riska faktoru novēršanu, savlaicīgu diagnostiku, efektīvu ārstēšanu un rehabilitāciju.

Rīgā, 22.10.12

Ingvars Rasa
Latvijas Osteoporozes un kaulu
metabolo slimību asociācijas prezidents